

臺北市排灣語繪本

「balu」的內心話

臺北市政府教育局出版

Paiwan排灣語

ni balu a kinasivarungan

balu 的內心話

臺北市政府教育局出版

Paiwan 排灣語

◆ ni balu a kinasivarungan ◆

balu 的 內 心 話

• aicu pakatua temulu a tjaljavavav a vecik •

(排灣語)

mavan a paqaljaj a semanpazangal tua namasanliyaliyavanga a tjapungka a papuvaljut, papuzangal a zumerung a papuvaljut tua tjakai a imaza i taiwan, tucu a cavilj semusu tua sicaviljan nua pinairangan a sinan qadupuanga a pikatua “ni abung a kinasivarung a zuga.” sa sevalitan tua inamisan pinaiwanan katua seatayal a seman qadupu, sa izuaanga nasepazulj a nasedjaljep tua kakerian a sikisupuan.

aicu a sinan qadupu, nakemasi tua azua ni abung a sipacunan, mavan a i gaku a pinakasizuanan a sinivecik sa sanzugain, sa natemaliduaravac. sinikemacalisianan a venecik pakatua imaza i katayhukan nua kakerian a gaku, sanatemalidu a kinaigakkuan sinivecik. izua nakikaljavaitjen tusa sinanmilingan a qadupu, ljanasedjaljep tua kakerian, ljanakemasimaza a patagilj a kisumulj a kitulu tua pinaiwanan, nakikaljavaitjen tu izua a nakemasivarung a sivaikan, saka izuaanga namayatazua a naminseg a sikudakuda a patjepararaut.

masaluaravac sa maljimaljiangata tua nakinemenem a kinasudjan niamadju a semanqadupu, azua kitjara sipaljezuaanga tua sikisupuan, mavananga aicu a sipakakeljakeljan tua tiimaimaanga tua pulayan nua i katayhukan. tjakasaluay tu uri mavan aicu a tineveljananga tua sikudakudaanan katua kinacalisian a tjaljapulayan a qadupu, saka uri mavan a pasusunananga kemasimaza nua marakakerian a sivaikan.

lja nakikaljavaitjen tua marakakerian tu napaqaljaj tu natemalevak tua tjakinacalisian, saka napenadagiljanga a tjenglay a kitulu a kisupu tua matjalialiav a kinakaian, kumalji a kemasi tua imaza i taiwan a patjeizua i sikay, lja namerazekanga a natemaliduanga tua pitjamaljaljianan.

臺北市政府教育局局長

謝文良 謹識

於民國 113 年 1 月

• 局長序 •

為尊重國家多元文化發展精神，促進語言的傳承、振興與發展，本市長年積極投入本土語文補充教材研發，今年特再將去年出版之本土繪本「阿文的心內畫」翻譯為阿美語、排灣語及泰雅語版本，持續豐富學生的本土語文閱讀素材。

本書從主角阿文的視角，以校園為場景，採圖畫日記的方式，述說生動的校園日常，故事皆取材自本市國小，改編發生在校園裡的溫馨真實事件，透過一則則正向有趣的校園故事，引起孩子們的共鳴，激起學習本土語文的興趣，同時也期待藉由暖心故事的流動傳遞，實踐良善品德。

感謝本市國教輔導團本土語文輔導小組與臺北市原住民教學資源中心合力編撰本書，積極推動本土語文閱讀量能，也使本市友善校園風貌得以宣揚，相信這本融合品德與本土語文教育的精彩繪本，能涵養學生們的品德修為與強化本土情懷，並為本土語文創作更添色彩。

期勉本市學生能尊重與傳承本土語文，引發多語文閱讀興趣，本土與國際接軌之時，同時能展現豐厚的特色內涵。

臺北市政府教育局局長

謝文良 謹識

於民國 113 年 1 月

快樂國小 附設幼兒園

yucing

tucu a kadjaman patagilj a kitulu a sema gakku,
kupacunan ti camak i tua paljing nua yucing, na
djemadjas tua qadupu sa semupusupu tua milimilingan a
sipalangeda tua kaka a vavayan.

nasamaljiaken saka kuvaiken a kivadaq ti camak, manu medjamadjama a vaik a karakuda a kina katua kama, sa nazemang tua kaka a vavayan, nu mangtjezanga a sinsi vaikanga ti camak.

saka nutiyav uri pusaladjaken tjay camak a semanmililingan a palangda tua kaka nimadju.

tucu a q̄adav nakitjengtjengaken tjaysinsi a q̄ivu a mayatucu: 「uri kupavayansun tua tjelu a qata.」 kusipaqevad tjaysinsi sa kuvaikanga, azua pacunan ni sinsi sa tuvutuvuin nimadju.

cemalivat tua pitju a q̄adav, kukivadaqan ti sinsi: 「azua kusinipavay tjanusun a qata?」 manu malap a kemasi tuvung sa q̄ivu tjanuaken a mayatucu: 「uza aicu, kuljinenguaqaravac a seman nanguaq.」 aya.

na masiyaqaken sa mequdjilj a kumudingan,
pagaljuaken a qivu a mayatucu: 「 inika qata azua,
qaciljay azua, kuayain ! 」

manu qivu ti sinti tjaynuaken a mayatucu:
「 aicu mavan a paruqata kupinivarunganga, sika
nisun a sinipavai tjaynuaken lja. 」
lemangedaaken sa maviladaaken, ljakua namaleva
sa djemelidjeliaken sa maseljec a kuvarung.

saka tucutucu a çadav izua azua sasequsequ a i tua niakakituluan, sa neka nu makadjumak tuki kemasinu azua a sasequan.

ta masukincengelj uri semuapamen, pacengceng tua lemasulasudjamen tua cukui. niapacunan ti sakinu a vaivaik a veneric tua cemel. rakarakacen nimadju azua a na maseqeseqanga a cemel i kasindan.

azua saladj ti camak na pulavay a drusa a qadav,
sika pinucidiljan a remakac ni sakinu azua na
maseqeseqanga a camel.

tiaken kati muni niapusaladjan
ti sakinu a veneric tua cemel,
mavan nu sika nekaanga nu
sasequsequ i tua niakakituluan,
na sarunguaqanga niavarung sa
mapacun a nialasudjan.

kemasi kedrikedrian inika
cemegeceged a maca ni iyas,
ljemita tua qadav remakarakac
tua kudrakudral a tulangku,
sa nadjemadjas tua tukuzan a
mangetjez a sema gaku,

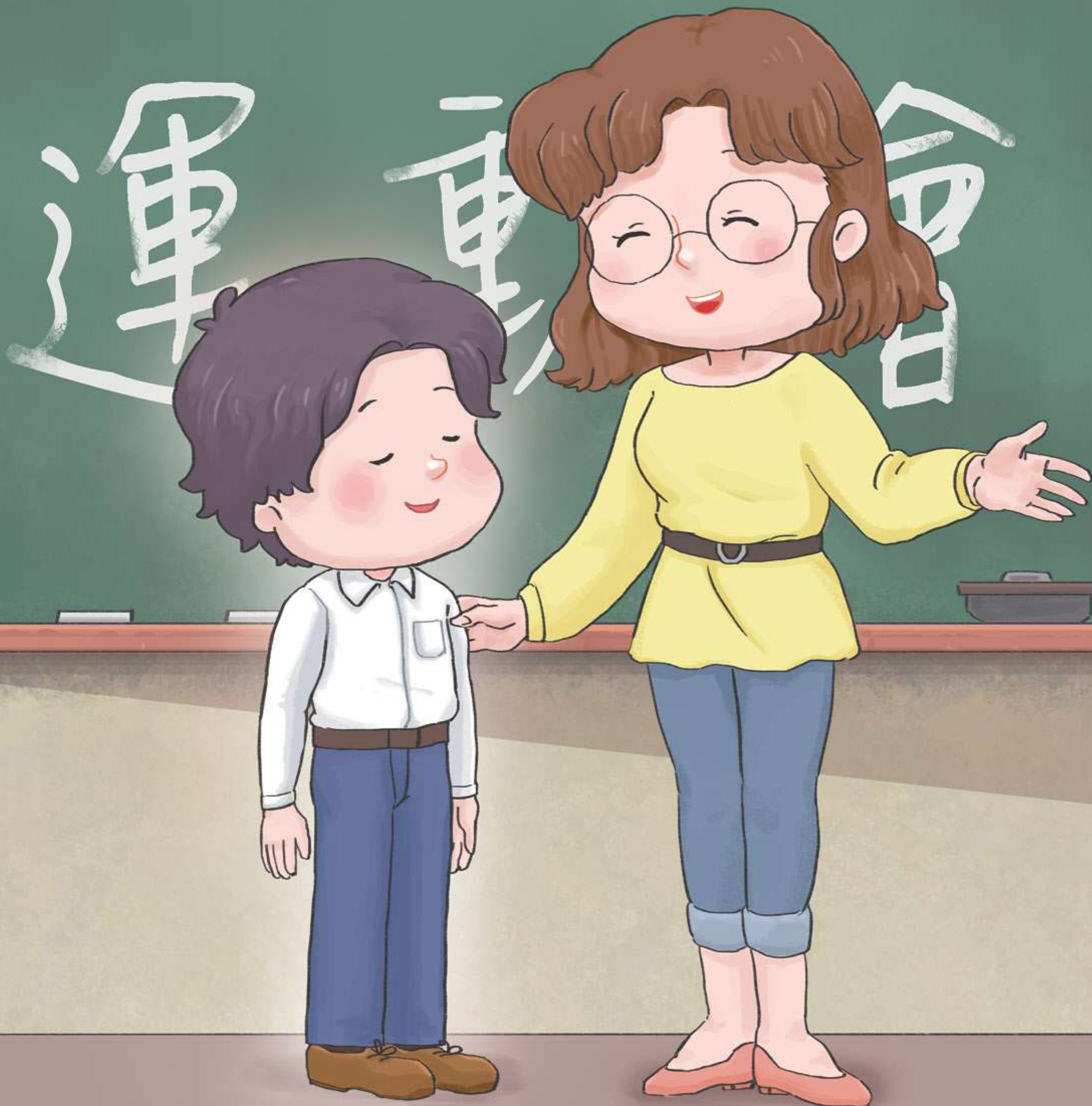
na kemacukacu tua
kudremedremel a tjatjuneqen a
qadupu tua sikitulu nimadju,
sana maretimalji tjanuamen.

rudjelidjeli sa rukai uta ti iyas, ljakua inika mapacun
tua mudingan nua zuma, izua nu pasiqaca a kiljavarani
sa nudjemeli na kusengudranga, pasamalji azua inika
na kemeljang tjamadju.

qivu a sinisi a mayatucu: 「tucu a undukay uri kicapilj tjanuitjen a mekelj tua lili ti iyas. 」
ljakua inika mapacucung a maca niiyas tuki kemudaanga a mekelj?

undukay

uri palamuanga sa puamin a undukay, tjiniak a lima ni camak ti iyas, djemelidjeli ti iyas sa kitjayvilivililj tjaycamak a gemaljugalju a mekelj, tiamen a mapuljat katua sinisi a kitjayvililj uta, sangasangan aicu a kinicapiljan ni iyas a mekelj, cemabecabecab a mapuljat a tjalju puamin a mekelj.

kuqaqivuin a sinsi a mayatucu: 「sinsi kemeljangsun tuki kemasiinu ti camak tatiyav a qezemetj? 」
nalisengilj ti sinsi sa ayainaken:
「inikaaken a kemeljang, manu kemeljangsun? 」

 I a çiljas 5 a çadau

ljemita tua qadav nu tjapacunan ti camak matu inika namasutaqetaqedan, sa nakemebung i tua cukuy a nataqed tucu uta.

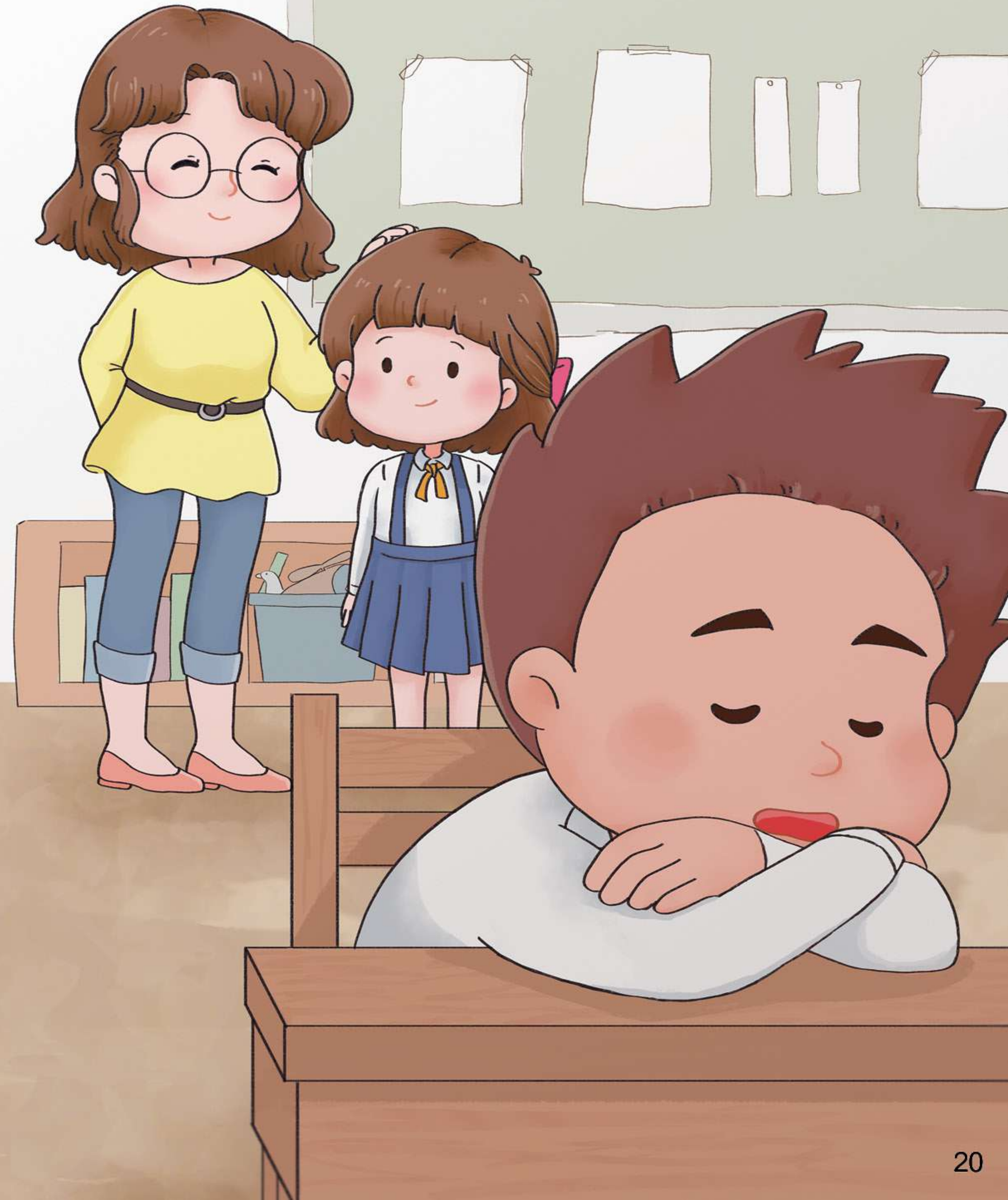
ljakua inika kutinega ti camak, napagaljuaken a djemavac a sema tua sinsi.

pagaljuaken a qivu: 「 kisanparimasudj i tua niaqinaljan
a kina ni camak, lemangedaaken tua kukina, aicu ti
camak rupusaladj tua kina a semakuc tua haku tjalju
salilim sa vaikanga a tjumaq. 」

qivu ti sinsi a mayatucu: 「 aicu a ti camak,
papuvarungaravac sa kemeljang tua kiljivak, na masaluitjen
tjapapupiculianga nusawni timadju. 」

公佈欄

tisun a ti kapi,
kiseljenguaqu a qemiladj
kukacuavsun a semaçaluvu.

acua ti kuljelje a kemasikakedrian,
mavan nu kusalasaladj a kivangavang,
tucu a kumaya inikaanga kemin
tjanuaken a kivangavang timadju?

「 acua qumaya inikaanga mangetjez a semamaza a kivangavang timadju? 」

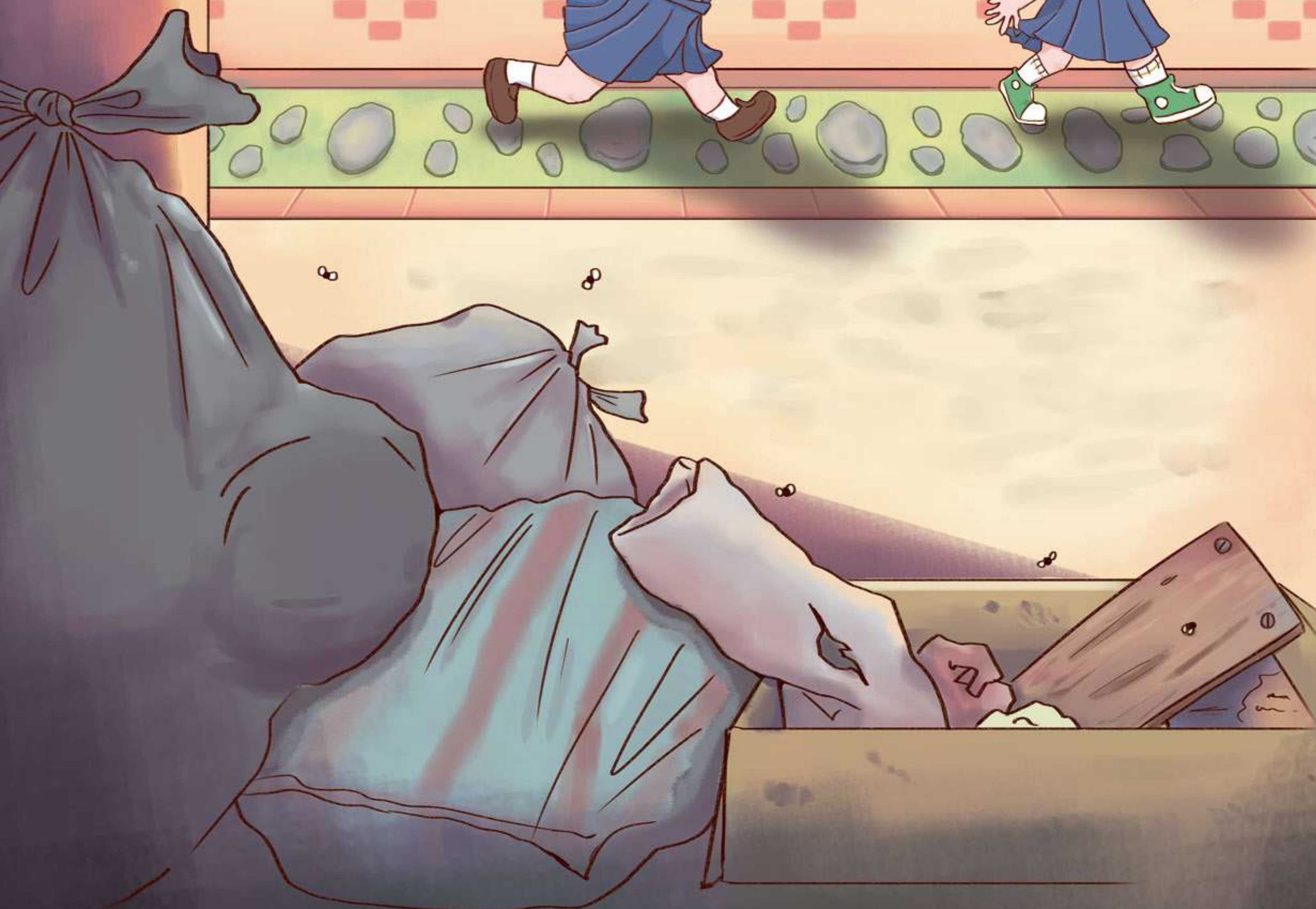

manu secevungaken tjay kuljelje, na mapasaqetju a kula ni kapi sa pazangal a casav, mareqaliitjen sakamaya aya! azua ti balu temevela mayatucu:

「 manunamayatucu, uri mareqaliitjen a patje palalaut aya! 」

nu patideq tua niasisekekezan a kitulu, pakirimuamen sakamaya a pasaizua i uduziu tua kakivangavangan. cemalivatamen ta tiyav i tua kungakungay a kinaizuaanan.

kuçaivuin a kusalasaladj a mayatucu:
「pay!mayaan a vaik a kivangavangan,
kungayangata sa imaza, tjapalimasudjavanan! 」

2F

tjemazaangaaken i tjayteku tjevavavanga ti tjuku.

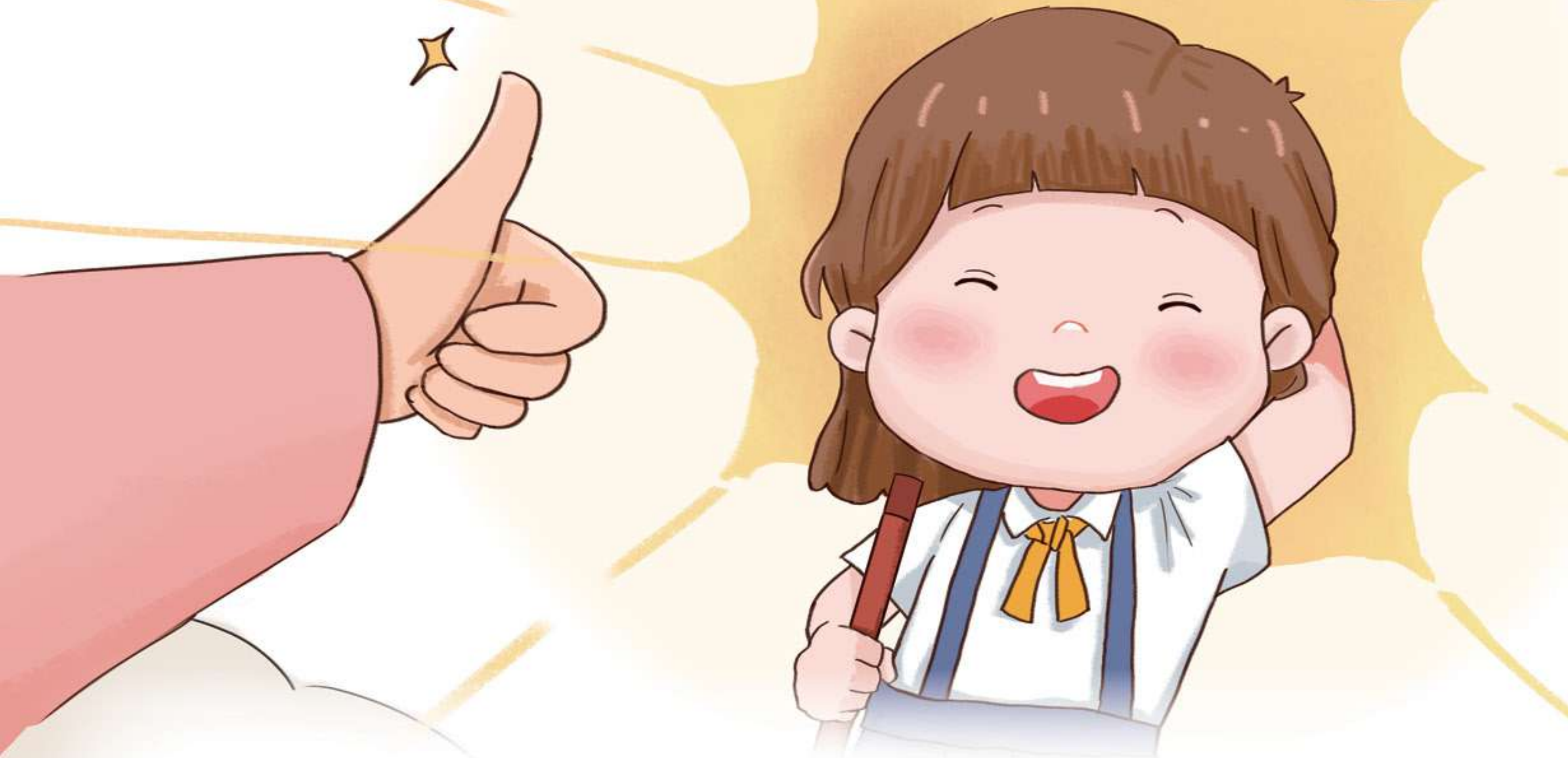
1F

pacunanamen nikuciu ta sisekezan a kitulu,
na samalji timadju saka mayatucu: 「kumayamun a inika
kivangavangavang sa semuasup? 」 aya.

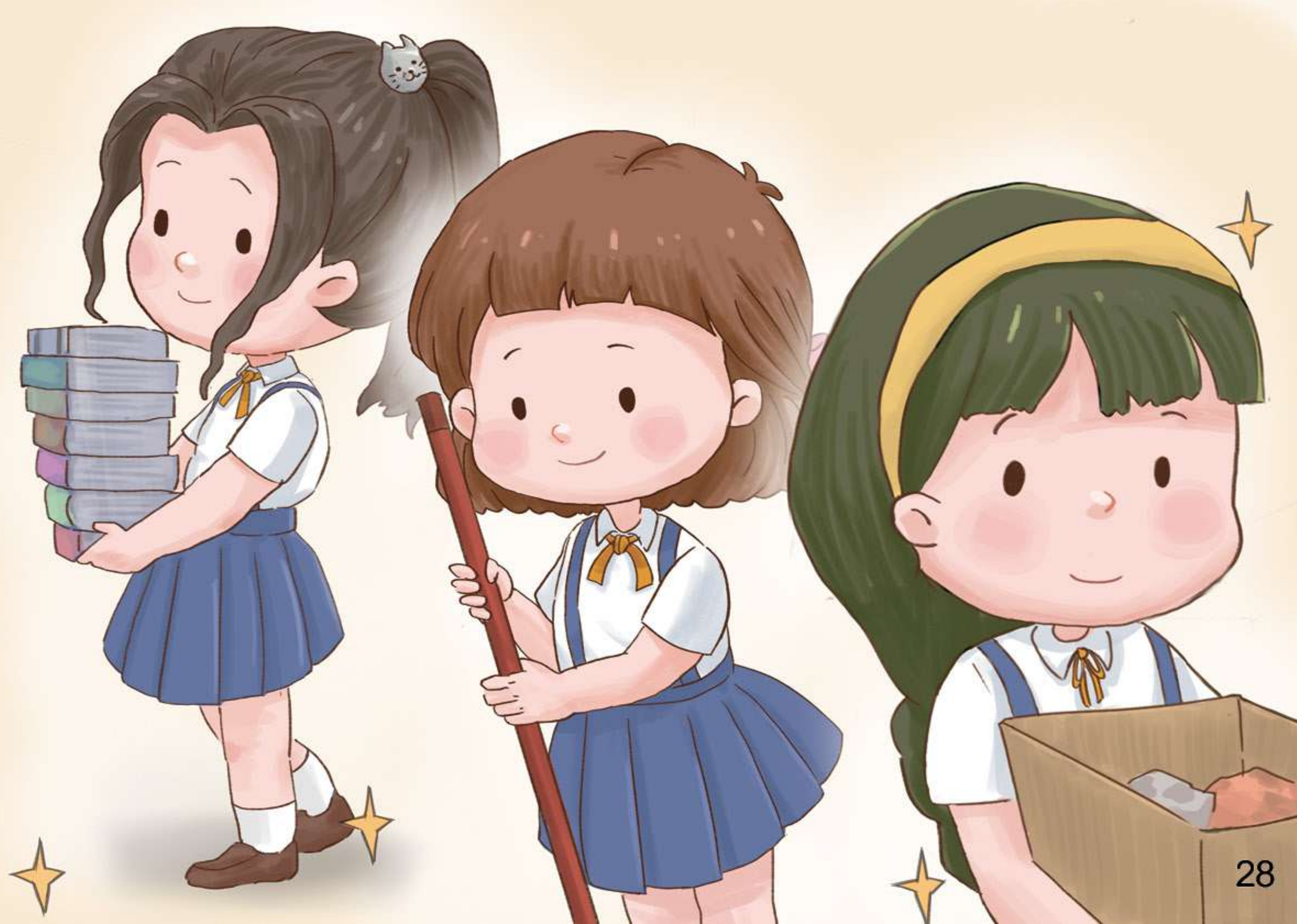
niatjumaljan ti kuciu tua niacinalivatan. kemazala
tjaynuamen a madrusa.

pakirimu a pasemalav tjaykuciu ti tjuku a mayatucu:
「azuaanan ti vavauni i sikipalic a semuasup yu!」

patagiljanga a kitulu sizalanamen ni sinsi tua
niakinarakudanan, pakalemiguaken.

kusipuita a sema tua kinaizuaanan ni kuciu, migergeraken tua kurekutjan.

ljakua, djemelidjeli a qivu tjanuaken ti kuciu a mayatucu: 「qunu! kemuda sa anema susinipangetjez?」 azua kupacunan ti kuciu a djemelidjeli, saceqaljanga a kuvarung.

kukivadaqan ti kuciu a mayatucu: 「maqatiaken a vaik a sema tua kakituluan nua kukaka a tjavulung a uqaljaj?」 azua selangeda ti kuciu sa djemelidjeli a kivadaq tjaynuaken a mayatucu: 「anema a sukudain a sema tua kakituluan nua sukaka?」

kutevelain ti kuciu a mayatucu: 「na selangedaaken tu nasecaca a cengelj nikaka, salemuvadaken tua kucengelj tjaymadju. saka nu nekanga kanen nikaka, tuki uri kemudaanga timadju tua culjan?」

kalemangeda ti kuciu, pusaladjanaken a sema tua
kakituluan nikaka.
manu sinipadjuluanga tua cengelj nua sinsi ti kaka.
tu azuaanga inikaaken a mavarunganga.

kemazala ti kuciu tua
kukiljivak tjaykaka.

sika mayatuaazuaanaga a pakasanguaqaken tua kucengelj.

kasawni ta kitulutuluamen tua sasupuan,
tjevuta a sasequan. izua pasiqaca a
qivi a mayatucu:

sinsi, azua
muutjaq ti piya!

azua i palingulj a salasaladj,
a-sa mavilad a kiljacadja.

kacuin nisinsi a papavanaw sa pavaliti a
itung. qaw ti vais kisamulja a pusaljadj a
palimasudj tua kinuutjaqan ni piya.

kasemekez tua kituluan, amin ti vais a vaik a
kiljivak tjaypiya, azua zuma nakiljacadja.

azua patjezuaangaamen tua kitulu,
kamayan a kicadja tjaypiya a
niasalasaladj, azua ti vais kiciur
tjanuaken, sa vaikamen a sema
pasatjamadju, sa niakivataqan tuki
nasarenguaqanga timadju?

ta azua kukivadaqan ti vais a mayatucu:
「 azua qumaya inikasun a mapaljiq tua
sasequan nua utjaq? 」

manu temevela timadju a mayatucu: 「 azua tjaljatjengelayan
tjaynuaken a kuvuvu, azua seqazalj a saqetjunimadju.
manguaq izua nakemasi tjuqalja a rukilalain ta kuvuvu a
pinaka ti kina i kivi.

namasi varungaravac a kilain timadju, mavan a sika
nasetukez a navenala kirimu. pusaladjaken a kisekaulj tjaykina
i kivi, sika azua namatavakaken a kilain tjayvuvu. 」

☁️ 6 a çiljas 18 a çadau

nu pawtezangaamen tua niakitulu,
maciyuramen a kivantavangan
katua kusalasaladj,

nu makiluamen tiaken a
pazinian, sika sarekuya a
kuvarung saka vaikaken a
pasaqaluvu a kiquilja.
tuaazua mangtjez a sema
tjaynuaken a kiquiljuc ti
「siauhuang」,
tuki uri semalji a semasa
tua kuvarung ayaaken?

aicu a ti 「siauhuang」, tja sipualjak a
inika cuacuay, satjezeng a pasa imaza,
niasinankakaanga a niasinikiljivakaravac.

azua a lukuninsi a situ, nu papavanav tjay 「siauhuang」,
tjalja tjengelayan timadju a kipasiapulaput.

azua tucu uri kitjawlaanga a lukuninsi, aicu a
kisumavan a sengsengan, mavan a tjaljalja a guningsi
a uri temalevak.

tjengelay a vaivaik djemavac a pacacikcikel sa
vaik a kemalim tua qalialian, matu niaamem a i
gaku a kisankipuqalialian, neka nunamaya!

Ija inikaamen a maqati a qemuzip tua qaquzipen i imaza i tjumaq. manguaq izua ti 「siauhuang」 i gaku, namasaluangaamen sa namasuvarungangaamen tua kinaizuaan ni 「siauhuang」.

djemaljunanga a sialalapan a zikan
tua siniqepu a nanemanemaanga.

manu kupacunan a macidilj a kusalasaladj a nakiqilja i
tua papepiliqan a papunemanemaan, saka kupatjumuljan
a kirimu tua sinisi.

kivadaqaken tjaysisi kusikeljananga tua ti vais a kisan kinemenem tusa siniqepu a nanemanemaanga.

mayatucu a qivu ti vais:
「nuvenelicaken tua cemel, sa kupacunan a galasu, sika kusiljetaladj a ljemulju, manu patjalialiaiv sakamaaya.」

azua lemandaanga a mapuljat, samaljianga sakamaya. manu qivu a niasinsi tjaynuamen a mayatucu:

「nutjayvililj tjakipacengcengen a uri tjaljuljuin a tjaalapen. sa pazekatj tjayvais tua nakinemenemanga. nutjayvililj sa izua namayatucu a pacugan, tjasikivadaqanan tua sinsi.」 aya.

• 華語對譯 •

【 P1-2 】

開學這天的早上，我在幼兒園門口看見 camak，他拿著繪本在講故事給一個小妹妹聽。

【 P3-P4 】

我感到很好奇，去問了 camak 才知道 camak 的父母都要很早就去上班，但 camak 的妹妹才正在讀幼兒園，camak 要陪妹妹等到老師來才比較安心。

明天我也要來陪 camak 講故事給她妹妹聽。

【 P5-P6 】

今天我偷偷跟老師說：「我要送你三顆鑽石。」

我塞給老師就走了，老師看到就放進褲子口袋。

一個星期之後，我問老師：「我送妳的三顆鑽石呢？」

老師馬上從口袋拿出鑽石對我說：「鑽石在這裡，我保管得很好。」

【 P7-P8 】

我很不好意思的臉都紅了，小小聲地說：「那不是鑽石，是石頭啦！」

老師對我說：「在我心裡這就是鑽石，因為是你送給我的。」

聽到後我也跑掉了，但是開心到臉上笑笑的，心裡覺得好溫暖。

【 P9-P10 】

這幾天教室裡全是一股臭味，同學到處都找不到是哪裡有東西壞掉了。

今天下午要打掃的時間，我和 muni 剛好在排桌子，看到 sakinu 要去倒垃圾。

他把垃圾放在地上拖著走，裡面的垃圾水全都流出來了。

【 P11-P12 】

原來一起負責倒垃圾的 camak 這兩天請假沒來，sakinu 只好自己去丟垃圾。

我和 muni 就找 sakinu 三個人一起幫忙倒垃圾，不但解決教室裡臭味的問題，又感受到團結的力量，讓我的心情非常好。

【 P13-P14 】

iyas 從小就看不到，每天自己拖著一隻大皮箱，拿著手杖來上學，上課時用的點字書厚厚一大本，也和大家的不一樣。

他很愛笑，也很愛講話，因為看不到其他人的反應，有時講話太大聲，笑起來的時候額頭眼睛都擠成一團，不認識的人會覺得怪怪的。

【 P15-P16 】

老師說這次的運動會 iyas 會和大家一起跑大隊接力。

不過 iyas 眼睛看不到，要怎麼跑步呢？

在運動會快要進入尾聲的時候，camak 牽著 iyas 的手，

iyas 笑嘻嘻的跟著 camak 慢慢的跑，老師和全班的同學也跟在旁邊。

這是 iyas 第一次參加跑步比賽，全校的人都一直拍手直到結束。

【 P17-P18 】

camak 每天看起來都像沒睡飽，今天也是趴在桌上睡覺。

不過，我這次沒有去叫醒 camak，反而是放輕腳步的走到老師身邊。

我告訴老師說：「老師，你知道 camak 昨晚去哪裡嗎？」

老師就微笑的說：「我不知道，那你知道嗎？」

【 P19-P20 】

我小聲地說：「camak 的媽媽是我家社區的清潔人員，聽我媽媽說 camak 常常跟著媽媽幫忙一起搬紙箱，忙碌到很晚才回家。」

老師跟我說：「camak 如此懂事又孝順，實在是很感動，等等我們要來好好鼓勵他。」

【 P21-P22 】

從小 kuljelje 就是我最好的玩伴，他現在怎麼不跟我玩了呢？

kuljelje：「kapi，要坐好喔，我帶你去廁所。」

【 P23-P24 】

「他現在怎麼不想跟我玩了呢？」

幸好我後來遇到 kuljelje，他說 kapi 最近腳受傷比較不方便，比較需要人幫忙，我們一樣是好朋友！

balu：「原來如此，我們永遠是最好的朋友！」

• 華語對譯 •

【 P25-P26 】

平常大家下課時，都急著要衝去操場玩。昨天我們經過一個地方感覺很髒亂。

我就約同學：「我們先不要去玩，這裡這麼髒亂，我們來清一清。」

我在一樓打掃，tjuku 在二樓。

校長看到我們下課沒去玩，反而在打掃校園，覺得很奇怪，就問我說：「你們怎麼會在這裡打掃呢？」

【 P27-P28 】

我就將來龍去脈說給校長聽，校長稱讚我們很乖。

二樓的 tjuku 趕緊跟校長說：「轉角那邊還有 vavauni 在打掃哦！」

上課後，老師特別稱讚我們 3 人這件事，我們覺得很光榮。

【 P29-P30 】

今天是我第一次進校長室，我緊張到快要發抖。

不過校長看到我就微笑著問我：「小朋友，你找校長有什麼事情呢？」

看到校長的笑容後，原本的緊張都不見了。

我問校長我可不可以去哥哥的教室？

校長聽了一邊微笑一邊懷疑，問我要去哥哥的教室做什麼呢？

我跟校長說：「有人跟我說哥哥的便當不小心打翻了，我想要拿我的便當分給哥哥吃，不然中午沒東西吃不知道怎麼辦才好呢？」

【 P31-P32 】

校長聽我講完後，就陪我一起走到哥哥的教室，沒想到哥哥的老師早就幫他準備好午餐，看到哥哥已經在吃午餐了，我也就放心了。

校長稱讚我好棒，可以這麼關心自己的兄弟姐妹。

因為這樣我感覺今天的午餐特別好吃。

【 P33-P34 】

今天上數學課時，突然有一陣臭味，

有人大喊：「老師，piya 吐了！」

坐在他四周的同學哇一聲，飛也似的跑開，躲得遠遠的！

老師先帶 piya 去沖洗身體換衣服，這個時候 vais 就主動把吐到的地方清理乾淨。

下課後我發現同學們都離 piya 遠遠的，只有 vais 走過去安慰 piya。

【 P35-P36 】

放學的時候，同學一樣離 piya 遠遠的，vais 跟我走過去安慰他，問他身體有沒有好一點？

我趁機問 vais：「你怎麼都不怕『吐』的味道？」

她說最疼她的奶奶突然生重病，幸好有從越南來的看護—— kivi 阿姨，用心照顧，才可以恢復健康。我有時也會當 kivi 阿姨的小幫手，所以我不怕。

【 P37-P38 】

下課時我和同學一起玩，我們這隊輸了同學就怪我，我覺得很委屈就躲到廁所，這時候「小黃」默默走過來趴在我旁邊，是不是在安慰我呢？

「小黃」出生沒多久就被人送來，是我們學校的寶貝。

【 P39-P40 】

六年級學生幫「小黃」洗澡的時候，牠最喜歡別人幫牠按摩。現在六年級學生即將畢業了，將這份任務交給五年級繼續傳下去。

「小黃」平時喜歡走來走去，四處交朋友，好像我們學校的外交官。我們出去交流的時候，牠比我們還受歡迎呢！

【 P41-P42 】

因為我們家裡不能養寵物，學校有「小黃」在，讓我可以滿足養狗狗的願望。

【 P43-P44 】

又到了全校資源回收的時間。

我看到一位同學躲在子母車裡面，就趕快跑去跟老師講。

【 P45-P46 】

老師問了才知道是 vais 在檢查資源回收，

vais 說：「我來丟垃圾的時候，看到子母車裡有玻璃瓶，所以進去子母車裡面撿，沒想到越撿越多。」

大家聽到後都愣住了，老師叫我們以後資源回收要確認，也順便提醒 vais 進入子母車裡很危險，下次有這種事的話要先跟老師說明。

Paiwan排灣語

ni balu a kinasivarungan

balu 的內心話

發行人：湯志民

出版單位：臺北市政府教育局

指導單位：教育部

企劃統籌：鄧進權、陳素慧、廖文靜、楊淑妃
林侑融、蔡逸潔、陳妍妤、周家琦

企劃執行：李家旭、白紫·武賽亞納、陳建榮
李柏霖、柳懿珍、張庭甄

故事創作：本土語輔導團

故事轉譯：石美齡、鄭春美

編輯審查：波宏明(排灣語)

行政協調：白紫·武賽亞納、陳建榮、李柏霖

設計製作：魔數電腦多媒體股份有限公司

承辦學校：臺北市原住民教育資源中心

I S B N : 978-626-7250-88-4 (精裝)

出版日期：中華民國 113 年 1 月 初版一刷

版權所有，未經授權不得轉載

臺北市教育局
DEPARTMENT OF EDUCATION
TAIPEI CITY GOVERNMENT

國家圖書館出版品預行編目(CIP)資料

阿文的心內畫 / 張嘉芬, 張瑜琦, 黃永城, 吳美穎, 陳冠燁, 蔡淑惠, 許嘉勇, 黃美貞, 林連鐘, 陳明德, 白紫·武賽亞納, 陳雅菁, 李婉菁, 許沛琳, 林品紋故事創作。-- 初版。-- 臺北市: 臺北市政府教育局, 民112.07
面; 公分
ISBN 978-626-7250-88-4(精裝)

863.599

112012555